

KPSS

2023

**EĞİTİM
BİLİMLERİ**

GELİŞİM PSİKOLOJİSİ

TAMAMI ÇÖZÜMLÜ

20 DENEME

PEGEM AKADEMİ

KPSS GELİŞİM PSİKOLOJİSİ TAMAMI ÇÖZÜMLÜ 20 DENEME

Komisyon

ISBN 978-0-2022-0113-9

Kitapta yer alan bölümlerin tüm sorumluluğu yazarlarına aittir.

Bu kitabın basım, yayım ve satış hakları Pegem Akademi Yay. Eğt. Dan. Hizm. Tic. AŞ'ye aittir. Anılan kuruluşun izni alınmadan kitabın tümü ya da bölümleri, kapak tasarımı; mekanik, elektronik, fotokopi, manyetik kayıt ya da başka yöntemlerle çoğaltılamaz, basılamaz ve dağıtılamaz. Bu kitap, T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı bandrolü ile satılmaktadır. Okuyucularımızın bandrolü olmayan kitaplar hakkında yayınevimize bilgi vermesini ve bandrolsüz yayınları satın almamasını diliyoruz.

Pegem Akademi Yayıncılık, 1998 yılından bugüne uluslararası düzeyde düzenli faaliyet yürüten uluslararası akademik bir yayınevidir. Yayımladığı kitaplar; Yükseköğretim Kurulunca tanınan yükseköğretim kurumlarının kataloglarında yer almaktadır. Dünyadaki en büyük çevrimiçi kamu erişim kataloğu olan WorldCat ve ayrıca Türkiye'de kurulan Turcademy.com tarafından yayınları taranmaktadır, indekslenmektedir. Aynı alanda farklı yazarlara ait 1000'in üzerinde yayını bulunmaktadır. Pegem Akademi Yayınları ile ilgili detaylı bilgilere <http://pegem.net> adresinden ulaşılabilir.

26 Baskı: Kasım 2022, Ankara

Proje-Yayın: Gülcan Aksu
Dizgi-Grafik Tasarım: Gülnur Öcalan
Kapak Tasarımı: Pegem Akademi

Baskı: Vadi Grup Basım AŞ
Saray Mah. 126 Cad. No: 20/A
Kazan/ANKARA
Tel: (0312) 802 00 53-54

Yayıncı Sertifika No: 51818
Matbaa Sertifika No: 49180

İLETİŞİM

Shira Ticaret Merkezi, Macun Mahallesi 204 Cad.
No: 141/33, Yenimahalle/Ankara

Yayınevi: 0312 430 67 50
Dağıtım: 0312 434 54 24
Hazırlık Kursları: 0312 419 05 60

www.pegem.net

pegem@pegem.net

0538 594 92 40

[pegemakademi](https://www.instagram.com/pegemakademi)

DENEME - I

1. Psikolojide kullanılan temel araştırma yöntemlerinden biri de deneysel yöntemdir. Bu yöntemi kullanan bir grup klinik psikolog, sakinleştirici etkileri bilinen bir psikoaktif maddenin yüksek kaygı yaşayan bireylerin davranışlarına etkilerini görmeyi amaçladıkları bir araştırma yapmışlardır. Çalışmada katılımcılar iki gruba ayrılmış, bir grup psikoaktif maddenin verilmesinin arkasından yoğun heyecansal tepkilerin verilebileceği uyarılara maruz bırakılırken diğer grup aynı uyarılarla psikoaktif maddeyi almadan karşılaştırılmıştır.

Bu araştırma sürecinde “psikoaktif madde” ile “söz konusu madde etkisinde gösterilen davranışlar” sırasıyla aşağıdaki kavramlardan hangisine karşılık gelmektedir?

- A) Bağımlı değişken – Bağımsız değişken
- B) Deney grubu – Gözlem grubu
- C) Deney grubu – Kontrol grubu
- D) Bağımsız değişken – Bağımlı değişken
- E) Sistematiik gözlem – Rastlantısal gözlem

2. Gelişimde belli davranışların kazanılması gereken dönemler vardır. İlgili davranış söz konusu zamanda kazanılmazsa gelişimde aksamalar oluşabilir. Gelişim psikolojisinde bu önemli zaman dilimlerine “kritik dönem” denir.

Aşağıdakilerin hangisinde bir kritik dönem vurgusu yoktur?

- A) Karanlık bir mahzende dünyaya gelen kedi yavruları 4 aylık olana kadar mahzenden çıkamamış, ışığa aşırı duyarlı gözlemlere sahip olmuşlar ve gündüz görme düzeyleri çok düşük olmuştur.
- B) 4-12 aylar arasında yalnız bırakılan maymunlar daha sonra karşı cinsten maymunlarla karşılaştıklarında uygun davranışları gösterememişlerdir.
- C) Doğumdan yedi yaşına kadar annesi tarafından ilgi ile büyütülen, sevilen bir çocuk, ergenlik ve sonrasında karşı cinsten kişilerde aradığı sevgiyi bulamamıştır.
- D) 10 yaşında ormanda bulunan bir çocuk iki ayağı üzerinde yürümeyi ve uygun şekilde yemek yemeyi öğrenememiştir.
- E) 1 yaşında geçirdiği orta kulak iltihabı hastalığı nedeniyle işitme yeteneğini yitiren bir çocuk konuşmayı öğrenememiştir.

3. Bir baba çocuğunun uygun isteklerini olanaklar ölçüsünde, belli bir düzeyde özgürce yapmasına izin verdiğini, çocuğunu aşırı derecede sınırlandırmadığını ancak belli kuralların varlığını da hissettirdiğini, beklentilerini net olarak ifade ettiğini, uygun olmayan davranışlarda ısrar ettiğinde ise ceza verebildiğini anlatmıştır.

Babanın çocuk yetiştirmeye ilişkin davranışları hakkında aşağıda yapılan yorumlardan hangisi doğrudur?

- A) Ceza verdiği için otoriter bir babadır.
- B) Kendi anne-babası da otoriter olduğu için söz konusu davranışları sergilemektedir.
- C) İzin verici bir tutuma sahiptir.
- D) Dengeli, tutarlı, demokratik bir ortamda çocuk yetiştirme gayretindedir.
- E) Bazen koruyucu bazen ilgisiz davranışlar sergilemektedir.

4. **Ergenlik dönemindeki bir birey için aşağıda verilen ifadelerden hangisinin doğru olma olasılığı en azdır?**

- A) Ergenlik döneminin ilk birkaç yılında büyüme hızı çok düşer, daha sonra öncelikle kızlarda olmak üzere birden hızlanır.
- B) Cinsiyet hormonlarının salınımı ile önce ikincil cinsiyet özellikleri daha sonra birincil cinsiyet özellikleri gelişir.
- C) Ergenler, akranlarının davranışlarına ve değer yargılarına ailelerininkinden daha fazla önem verebilirler.
- D) Söylemleri ile eylemlerinin uyuşmaması anlamına gelebilecek “yalancı aptallık” denilen durumlar yaygındır.
- E) Ergenlik döneminin başlarından itibaren karşı cinsle ilgi ile birlikte kendi bedenlerine dikkat ve özenleri artar.

5. Aşağıdakilerden hangisi Piaget'nin bilişsel gelişim kuramı dikkate alındığında yanlış bir ifade olur?

- A) Çocuk, dünyanın pasif bir alıcısı değildir; bilgiyi almada aktif bir rolü vardır.
- B) Bilişsel gelişimde birey için biyolojik olgunluk çok önemlidir; bununla birlikte uygun yaşantılar da geçirilmelidir.
- C) Organizmanın bilişsel işlevlerini yerine getirmesinde yeni duruma uyum sağlaması ve bu uyumun örgütlü bir eylem içinde olması oldukça önemlidir.
- D) Birey bilişsel uyumu sağlamak adına yeni gelen bilgileri eski şemaları ile açıklamaya gayret eder, olmazsa yeni bir şema kurar ya da şemasını değiştirir.
- E) Bilişsel gelişim, deneyimlerden ve çevresel süreçlerden tamamen bağımsızdır; daha çok genetik etkenler sonucu gerçekleşir.

6. Ceylin, annesi ile hayvan resimlerinin olduğu bir çocuk kitabını incelemektedir. Annesi kitaptaki resimleri göstererek zebra, antilop, gergedan gibi doğada yaşayan hayvanların vahşi; kedi, köpek gibi evde yaşayabilen hayvanların ise evcil olduğunu söyler. Bunun üzerine Ceylin "Hamam böcekleri de evde yaşıyor; o zaman onlar da evcil değil mi anne?" diye sorar.

Piaget'nin bilişsel gelişim kuramına göre Ceylin'in bu sorusu aşağıdaki kavramlardan hangisi ile açıklanabilir?

- A) Döngüsel tepki
- B) Tersine çeviremem
- C) Çok yönlü sınıflama
- D) Özelden özele akıl yürütme
- E) Kavramsal gruplandırma

7. Çağan'ın gittiği anaokulunda öğretmeni, öğrencilerin yılbaşı için birbirlerine hediye almalarını istemiş ve bu maksatla öğrenciler arasında kura ile eşleştirme yapmıştır. Çağan, durumu annesine anlatmış ancak annesi durumdan pek hoşnut kalmamıştır. Çağan'a hediyelerin denk olmayabileceğini, kendilerinin çok iyi ve değerli bir hediye alacaklarını ama eşleştiği arkadaşının aynı kıymette bir hediye almayabileceğini bu nedenle de bu etkinliğe katılmasını istemediğini söylemiştir. Bunun üzerine Çağan "Anne bunu öğretmenim istedi, yapmazsak çok kızar." demiştir.

Bu durumdan yola çıkarak Çağan ve annesinin Kohlberg'in ahlaki gelişim evrelerinden hangilerinin olduğu söylenebilir?

Çağan	Annesi
A) İtaat ve ceza eğilimi	İyi çocuk eğilimi
B) Kanun ve düzen eğilimi	Araçsal ilişkiler eğilimi
C) İtaat ve ceza eğilimi	Araçsal ilişkiler eğilimi
D) İtaat ve ceza eğilimi	İtaat ve ceza eğilimi
E) Araçsal ilişkiler eğilimi	Araçsal ilişkiler eğilimi

8. **Hakan:** Baba, hadi oyun oynayalım.

Baba: Oğlum, bugün işte gerçekten çok yoruldum ve karnım da çok aç. Yemek yiyip biraz dinlendikten sonra oynayalım mı?

Hakan: Hayır ben şimdi oynamak istiyorum. Oyuncaklarımı hazırladım bile, hadi kalk!

5 yaşındaki Hakan'ın oyun oynamak isterken babasının yorgun olmasını dikkate almamasının nedeni Piaget'nin bilişsel gelişim kuramına göre aşağıdakilerden hangisi ile açıklanabilir?

- A) Özelden özele akıl yürütme
- B) Yapaycılık
- C) Sembolik oyun
- D) Animizm
- E) Egosantrizm

9. Ahmet, Merve ve Savaş 6. sınıfa giden 3 arkadaştır. **İnsan gelişimine ilişkin bilgiler dikkate alındığında, Ahmet, Merve ve Savaş için aşağıda verilen bilgilerden hangisi yanlıştır?**
- A) Merve'nin, Ahmet ve Savaş'tan daha önce ergenliğe girme olasılığı yüksektir.
- B) Ahmet, ikincil cinsiyet özelliklerini Savaş'tan daha önce kazanırsa bilişsel gelişimi Savaş'tan daha ileride olur.
- C) Savaş, Ahmet'ten daha önce ergenliğe girerse, diğer arkadaşları arasında ondan daha popüler olabilir.
- D) Merve kendi sınıfındaki diğer kızlardan daha önce ergenliğe girerse utangaç davranışlar sergileyebilir.
- E) Merve cinsiyet hormonlarının salınımı ile birincil cinsiyet özelliklerini kazanacaktır.

10. Necla dört kardeşi ile birlikte bürokrat babasının baskısı altında büyümüş, kimlik kazanma sürecindeki girişimleri çoğunlukla reddedilmiş bir genç kızdır. Necla babasının emekliliğinden sonra yerleştikleri İstanbul'da mimarlık bölümünü kazanarak okumaya başlar. Bu sırada yakışıklı bir genç olan Cem ile yakınlaşır ve nişanlanırlar. Ancak aynı süreçte ablasının kocası Oğuz'a da ilgi duyan Necla tüm toplumsal baskıları hiçe sayarak Cem'i terk eder ve Oğuz ile kaçır. Uzun ve acı dolu yaşantılardan sonra Oğuz ile ilişkisi sona erer ve babası tarafından bulunduğu kötü durumdan kurtarılır. Eğitimine kaldığı yerden devam eden Necla eski nişanlısı Cem'le olan ilişkisine de kaldığı yerden devam eder ve çevresinin karşı çıkmasına rağmen "Önemli olan benim mutluluğum." diyerek onunla evlenir. Ne yazık ki Necla'nın mutluluğu uzun sürmez. Cem, bir tartışma esnasında kalp krizi geçirir ve genç yaşta aniden ölür. Kısa bir süre merhum eşinin yasını tutan Necla çok geçmeden başka bir sevgili bulur, eski eşinin ve kendi ailesinin tüm itirazlarına rağmen "Henüz çok gencim, baskılara boyun eğmeyeceğim, her şeye rağmen yaşamaya devam etmeliyim." diyerek Ali isimli bu genç işadamlı ile evlenir.

Yukandaki metin, gelişim psikolojisi bilgileri doğrultusunda değerlendirildiğinde, Necla için aşağıdaki ifadelerden hangisinin yanlış olduğu sonucuna varılabilir?

- A) Kendi isteklerini toplumun beklentilerinin üstünde tuttuğundan ahlaki olarak araçsal ilişkiler eğilimi evresindedir.
- B) Psikanalitik kuramı savunan bir terapist Necla'nın reddedilen istekleri ve çocukluk yaşantılarına odaklanacaktır.
- C) "Her şeye rağmen yaşamaya devam etmeliyim." şeklindeki kararları, hoşlandığı kişilerden uzak duramayışı haz ilkesine göre davrandığını ve davranışlarını çoğunlukla "id"inin kontrol ettiğini göstermektedir.
- D) Duygusal ilişkileri değerlendirildiğinde başarılı kimlik geliştirdiği sonucuna varılabilir.
- E) Necla yakınlığa karşı yalıtılmış döneminde sorunlar yaşamaktadır.

1. Deneyisel yöntemde etkisi incelenen değişken bağımsız değişken, bağımsız değişkene göre şekillenen değişken ise bağımlı değişkendir. Bu durumda psikoaktif madde bağımsız değişken, madde etkisinde gösterilen davranışlar bağımlı değişkendir.

Cevap D

2. C seçeneğinde kritik döneme dair bir bilgi yoktur. Kritik dönemde bir dönemde yerine getirilemeyen bir gelişim görevinin sonraki dönemlerde yerine getirilmesinin çok zor ya da imkânsız olması söz konusudur. Birey yedi yaşına kadar annesi tarafından ilgi ve sevgi ile büyütülmüştür. Daha sonraki yıllarda karşı cinsten kişilerde aradığı sevgiyi bulamamasının önceki dönemlerle bir ilişkisi yoktur.

Cevap C

3. Soruda babanın davranışları değerlendirildiğinde çocuğuna sınırlar dâhilinde özgür bir ortam sağladığı, gerektiğinde uygunsuz davranışları karşısında yaptırım uyguladığı gözlenmektedir. Babanın demokratik bir tutuma sahip olduğu söylenebilir.

Cevap D

4. A seçeneğinde ergenlik döneminin ilk birkaç yılında büyüme hızının çok düştüğü belirtilmiştir. Oysaki büyüme hızı bu dönemde çok yüksektir. Bu nedenle yanlış bilgi bu seçenektir.

Cevap A

5. Piaget'nin gelişim kuramına ilişkin yanlış ifadenin arandığı soruda E seçeneğinin doğru yanıt olduğu görülür. Çünkü bilişsel gelişimi etkileyen ilk unsur genetik süreçlerle yakından bağlantısı olan olgunlaşma olmasına rağmen bu tek etken değildir. Bilişsel gelişim aynı zamanda yaşantı ve kültürel aktarımla yani çevresel etkenlerle de ilintilidir.

Cevap E

6. Soruda Ceylin evcil hayvanların evde yaşamaları gibi tek bir özelliğinden, özel bir noktasından yola çıkarak hamam böceklerini de evcil hayvan olarak nitelemektedir. Bu durum özelden özele akıl yürütme olarak adlandırılabilir ve doğru cevap D seçeneğidir.

Cevap D

7. Soruda Çağan'ın istenilen davranışı öğretmeninden ceza almamak için yaptığı, annesinin ise aldığı hediye karşılığı olacak kadar değerli bir hediye alamamaktan endişelendiği görülüyor. Bu durumda Çağan'ın itaat ve ceza, annesinin ise araçsal ilişkiler eğiliminde olduğu söylenebilir.

Cevap C

8. Soruda Hakan'ın babasının yorgun olmasını anlamaması ve sadece kendi isteklerine odaklanması, yani durumu sadece kendi bakış açısıyla değerlendirmesi anlatılmaktadır. Bu durum benmerkezcilikten (egosantrizm) kaynaklanır.

Cevap E

9. İkincil cinsiyet özellikleri ile bilişsel gelişim arasında anlamlı bir ilişki bulunmadığından doğru yanıt B seçeneğidir.

Cevap B

10. Metinde Necla'nın başarılı kimlik geliştirdiği sonucuna varılması mümkün gözükmemektedir. Toplumsal yapıyla uyum sağlamasına yardım edecek, mutlu olmasını sağlayacak bir kimlik geliştirememiştir. Tüm baskılara rağmen kendi ilkel istekleri doğrultusunda seçimler yapması başarısız bir kimlik geliştirdiğini gösterir.

Cevap D

DENEME - 2

1. Çocuk, bacak ve ayak kasları olgunlaşıp hazır olduğu zaman yürüyebilir. Yürüdüğü için mutlu olur. Böylece insanların yanına giderek onlarla daha kolay iletişim kurabilir ve aynı zamanda çok sayıda değişik uyarıcıya ulaşarak onları inceleyebilir.

Bu durumu en iyi açıklayan gelişim ilkesi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Gelişimde bireysel ayrılıklar vardır.
- B) Gelişim bir bütündür.
- C) Gelişim yordanabilir bir sıra izler.
- D) Gelişim nöbetleşe devam eder.
- E) Gelişim hızı her dönemde aynı değildir.

2. Gittiği kreşte dört yaşındaki Deniz ile öğretmeni Türkan arasında şöyle bir konuşma geçer:

Türkan Öğretmen: Güneş neden yapılmıştır?

Deniz: Ateşten.

Türkan Öğretmen: Fakat nasıl olur?

Deniz: Olur çünkü yukarıda ateş var.

Türkan Öğretmen: Ateş nereden geliyor?

Deniz: Gökten.

Türkan Öğretmen: Gökteki ateş nasıl oluştu?

Deniz: Kibritle yaktilar.

Türkan Öğretmen'in sorularını Deniz'in bu şekilde yanıtlaması Piaget'nin bilişsel gelişim kuramına göre aşağıdaki kavramlardan hangisiyle açıklanabilir?

- A) Odaktan uzaklaşma
- B) Dönüşümsel düşünme
- C) Uyumsama (Akomodasyon)
- D) Gecikmiş taklit
- E) Yapaycılık (Artifikalizm)

3. Piaget, bireyin karşılaştığı bir durumu kendisinde önceden var olan şemalarla açıklamaya çalışmasını özümleme (asimilasyon) kavramıyla açıklamaktadır.

Buna göre aşağıdaki durumlardan hangisinde bireyin özümleme (asimilasyon) sürecini kullandığı söylenemez?

- A) İlköğretim üçüncü sınıfta okuyan bir çocuğun üç ve beşin çarpımına on beş demesi
- B) Bilgisayar monitörünü gören bir çocuğun buna televizyon demesi
- C) Bir yetişkinin kendisine sorulan bir adresi tarif edebilmesi
- D) Somut işlemler dönemindeki bir çocuğun tek tek gözlemlerinden yola çıkarak tüm otomobillerin dört tekerlekli olduğu sonucuna varması
- E) Bir öğrencinin sınavda karşılaştığı soruya doğru yanıt vermesi

P E G E M A K A D E M İ

4. Bir araştırmacı, bedensel gelişimin doğumdan itibaren okul dönemine kadar olan seyrini belirlemek ister. Bu amaçla sekiz çocuğu doğumdan itibaren yedi yaşına kadar gözlemler ve elde ettiği verileri çözümleyerek araştırma sonuçlarını ortaya koyar.

Bu araştırmacının kullanmış olduğu araştırma yöntemi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) İzleme yöntemi
- B) Ardışık (Sırasal) desen
- C) Deneysel desen
- D) Kesitsel desen
- E) Meta-analiz

5. İki yaşındaki Evrim, annesinin evde olmadığı bir gün oyun oynarken annesinin kendisine yaptığı şekilde oyuncak bebeğinin altını değiştirir gibi yapmış ve sonra da onunla konuşarak ilgilenmiştir.

Piaget'nin kuramına göre, Evrim ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) İşlemleri tersine çevirebilmektedir.
- B) Benmerkezci düşünceden uzaklaşmıştır.
- C) Nesne sürekliliğini kazanamamıştır.
- D) Nesne ve durumlara ilişkin zihinsel semboller kullanmaya başlamıştır.
- E) Sınıflandırma yapabilmektedir.

6. Demir babasına bilgisayarda oyun oynamak istediğini söyler. Babası, Demir'in en sevdiği araba yarışı oyununu açar ve bilgisayarı önüne bırakıp odadan çıkar. Demir bir yandan oyun oynarken diğer yandan da "İşte geçtim hepinizi. Haydi, gücünüz varsa yakalayın beni." der.

Demir'in bilgisayarda oyun oynarken yaptığı konuşmalar dil gelişimiyle ilgili olarak aşağıdaki kavramlardan hangisiyle açıklanır?

- A) İçsel konuşma
- B) Monolog
- C) Yansıtıcı konuşma
- D) Tekrarlama
- E) Telgraf konuşma

7. Tolga Bey bir ilköğretim okulunda matematik öğretmeni olarak çalışmaktadır. Okul müdürünün oğlu Barış aynı zamanda Tolga Bey'in öğrencisidir. Tolga Bey sınav kâğıtlarını okurken Barış'ın soruların çoğunu yanlış cevapladığını ve düşük puan alacağını fark eder. Bu sırada "Eğer Barış'a düşük not verirsem müdürle ters düşerim, o da bana izin istediğimde sorun çıkarabilir." şeklinde düşünerek Barış'a yüksek bir not verir.

Tolga Bey'in bu şekilde davranması Kohlberg'in ahlaki gelişim evrelerinden hangisinde olduğunu gösterir?

- A) Saf çıkarıcı eğilim
- B) İtaat ve ceza eğilimi
- C) İyi çocuk eğilimi
- D) Toplumsal anlaşma
- E) Evrensel ahlak ilkeleri

8. Lise dokuzuncu sınıf öğrencisi olan Mahir, üniversitede kamu yönetimi okumak istemekte ve bu doğrultuda alan seçmeyi planlamaktadır. Fakat babası kamu yönetimi okumasını istememekte, kendisi gibi tıp okumasını istemektedir. Mahir, babasının bu tutumu nedeniyle nasıl bir seçim yapacağını bilememektedir.

Erikson'un psikososyal gelişim kuramına göre, Mahir'in yaşamış olduğu bu durum aşağıdakilerden hangisine örnek olabilir?

- A) Suçluluk
- B) Psikososyal moratoryum
- C) Rol karmaşası
- D) Ters kimlik
- E) Gölge kimlik

9. Umut, eşine karşı oldukça ilgisizdir. Eşi, Umut'un kendi yaşamıyla ilgili bir paylaşımda bulunmadığından şikâyet etmektedir. Ayrıca Umut karşılaştığı sorunlarla ilgili olarak eşinden ya da başkasından destek almayı denememektedir. Umut iletişim kurarken de çoğu zaman başarısız olmaktadır.

Umut'un bu şekilde davranmasının nedeni aşağıdakilerden hangisi olabilir?

- A) Yoğun bir biçimde yaşadığı ayrılık kaygısı davranışlarını da etkilemektedir.
- B) Kaçınan bağlanma stiline uygun özellikler göstermektedir.
- C) Kayıtsız bağlanma biçimine sahiptir.
- D) Benmerkezci olduğundan bu şekilde davranmaktadır.
- E) Rol karmaşası yaşadığından bu durum davranışlarına da yansımaktadır.

10. Ulaş'ın babası, oğlu dünyaya geldiği günden beri onun siyaset bilimiyle ilgili bir bölümde okumasını istemektedir. Yıllar boyunca Ulaş'a bu yönde baskı yapmasının sonucu olarak Ulaş iyi bir puan almış olmasına rağmen diğer seçenekleri düşünmeden Siyasal Bilgiler Fakültesini tercih etmiştir.

Marcia'nın kimlik gelişimi kuramına göre Ulaş ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi doğrudur?

- A) Gölge kimlik geliştirmiştir.
- B) Ertelenmiş kimlik geliştirmiştir.
- C) Dağınık kimlik geliştirmiştir.
- D) Ters kimlik geliştirmiştir.
- E) İpotekli kimlik geliştirmiştir.

ÇÖZÜM - 2

1. Bacak ve ayak kaslarının olgunlaşması bedensel gelişimle, çocuğun mutlu olması duygusal gelişimle, diğer insanlarla iletişim kurması sosyal gelişimle ve farklı uyarıcılarla karşılaşması bilişsel gelişimle ilgilidir. Yani bir gelişim alanındaki ilerleme diğer gelişim alanlarını da etkilemiştir.

Cevap B

2. Deniz'in vermiş olduğu cevaplar doğa olaylarının bir başkasının eliyle yapay bir şekilde gerçekleştiğini düşünmesinden kaynaklanmaktadır. Bu şekilde düşünme yapaycılıkla açıklanmaktadır.

Cevap E

3. Özümleme hatalı olabildiği gibi aynı zamanda doğru özümlemeler de olabilir. A, C ve E seçenekleri doğru özümlemeye B seçeneği ise hatalı özümlemeye örnektir. D seçeneğinde çocuk tek tek önermelerden yola çıkarak genel bir yargıya varmıştır, tümevarım söz konusudur. Bu şekilde ulaştığı genel yargı aynı zamanda yeni bir şemadır yani uyumsamadır (akomodasyon).

Cevap D

4. Araştırmacı aynı grup üzerinde uzunca bir süre çalışmıştır. Bu türden araştırmalara boylamsal (izleme) araştırmalar denmektedir.

Cevap A

5. Evrim'in bu davranışı ertelenmiş taklide örnektir. Çocuğun ertelenmiş taklit yapabilmesi aynı zamanda gözlemlediği durumu zihninde sembolleştirerek sakladığı anlamına gelmektedir.

Cevap D

6. Oyun oynarken çocuğun kendi kendine konuşmasına monolog denilmektedir. İçsel konuşma ise yaklaşık yedi yaş civarında çocuğun içinden sessizce düşünmesi şeklinde ortaya çıkar. Demir, oyun oynarken kendi kendine konuşmaktadır.

Cevap B

7. Tolga Bey, yalnızca kendi çıkarlarını düşünerek Barış'ın notunu yükseltmiştir. Bu durum Barış açısından hoş olsa da davranışın altında yatan durum öğretmenin kendi çıkarını düşünmesidir, asıl amaç başkasına yardımcı olmak (iyi çocuk eğilimi) değildir.

Cevap A

8. Ergenlik döneminde kimlik edinirken rol karmaşası yaşanabilir. Ergen, kendi edindiği becerileri, rolleri ve değerleri çevresindeki insanların beceri, rol ve değerleriyle kıyaslar. Aslında ergenin yapmaya çalıştığı şey cinsel kimliğini, toplumsal kimliğini ve mesleki kimliğini belirlemektir. Ergenin bu çabaları kimlik bunalımı olarak adlandırılır. Ergenlere bu çabaları sırasında eş seçimi, meslek seçimi, dünya görüşü vb. konularda kararlarını erteleme fırsatı verilmelidir. Aksi durumda rol karmaşası ortaya çıkar.

Cevap C

9. Kaçınan bağlanma stiline sahip bireyler eşleriyle yakınlaşmaktan rahatsızdırlar. Düşük düzeyde kendini açma davranışında bulunurlar. Destek alıp vermede etkisizdirler. Etkisiz iletişim ve problem çözme becerileri gösterirler.

Cevap B

10. İpotekli kimlik, başka seçeneklere ilişkin hiç araştırma yapmaksızın ya da başka seçeneklere ilişkin çok az araştırmayla çocukluk yıllarındaki değerlere sıkıca bağlanan ergenleri tanımlamaktadır. Erken bağlanan ergenler, herhangi bir kriz yaşamadan çeşitli meslek ve ideolojilere bağlanmakta ancak bu bağlanmalar, ergenin kendi araştırmaları sonunda gerçekleştirdiği seçimlere değil, genellikle anne babanın sunduğu seçimlere dayanan bağlanmalar olmaktadır.

Cevap E

1. Bir ilkokul 3. sınıf öğrencisine “hız, ivme, güç, kütle, memeli, omurgalı, sıcak ve soğuk kanlı” kavramları arasındaki karmaşık ilişkiler öğretilemez. Öğrenci, bunları öğrenebilecek düzeye gelse bile, eğer bu konular hakkında hiçbir bilgi ve deneyimi yoksa ve istekli de değilse yine bu kavramlar arası karmaşık ilişkileri tam olarak öğrenemeyecektir.

Yukarıdaki parçada aşağıdaki kavramlardan hangileri vurgulanmıştır?

- A) Büyüme – Olgunlaşma
B) Gelişim – Kritik dönem
C) Olgunlaşma – Hazırbulunuşluk
D) Kalıtım – Çevre
E) Öğrenme – Büyüme

2. Her gün ortalama 5-6 kişinin trafik kazasından öldüğü, onlarca insanın engelli hâline geldiği bir ülkede, derslerde ve medyada ne kadar anlatılırsa anlatılsın, insanlar yine de trafik kurallarına uymamaktadır. Hatta bu olumsuz durumlar kişinin yakınındaki insanların başına gelse bile kişi kurallara uymamaya devam etmektedir. Ta ki kendi başına bir kaza gelinceye kadar... Burada, öğretmenin ve model almanın etkisiz kaldığı görülmektedir.

Bu durum gelişim psikolojisinin hangi kavramı ile açıklanabilir?

- A) Olgunlaşma
B) Deneyim
C) Büyüme
D) Kritik dönem
E) Kalıtım

3. Babam, ben doğmadan önce Balkan Savaşı'nda ölmüş. Ben küçükken annem, “Babanı Balkan yedi.” derdi. Çocukluk işte... Balkan diye bir canavarın babamı yediğini, bir gün annemi ve beni de yiyeceğini düşünüp korkardım.

Bu öz yaşam öyküsünde anlatılan durum Piaget'nin bilişsel gelişim kuramına göre aşağıdakilerden hangisine bir örnektir?

- A) Özelden özele akıl yürütme
B) Göreceli düşünme
C) İşlemleri tersine çevirebilme
D) Devresel tepkiler
E) Tümevarımsal düşünme

4. Kuzey Kutbu'ndaki buzulların erimesinin tüm iklimi olumsuz yönde etkileyip pek çok canlı türünün, hatta insan türünün bile yok olmasına neden olacağı bilim insanları tarafından sıklıkla dile getirilmektedir. Ancak Kuzey Kutbu'nun altı petrol gibi doğal kaynaklar bakımından oldukça zengin bir bölgedir. Bu durum Rusya, Kanada, Norveç gibi kutba yakın ülkeler arasında çok ciddi bir rekabeti başlatmıştır. Bu ülkeler kutup buzlarının erimesini doğal kaynaklara sahip olmak için dört gözle beklemektedir.

Bu ülkelerin durumu Kohlberg'in ahlak gelişimi açısından aşağıdakilerden hangisine bir örnektir?

- A) Ceza itaat
B) Saf çıkar
C) Yasa - düzen
D) Toplumsal sözleşme
E) Kişiler arası uyum

5. Guatemala'da, diğer köy ve kasabalardan çok uzakta bir kıvılderili kasabasında güneş ışığının ve havanın hastalığa neden olacağına inanıldığı için bebekler, penceresiz kulübelere tutulurlar. Bebeğin emekleme fırsatı yoktur ve anne-baba onunla nadiren oyun oynar. Çocuğun kulübeden dışarı çıkmasına izin verildiğinde bu çocuklar fiziksel beceriler açısından Amerikalı çocuklardan geridedirler; ancak aray kapatırlar ve 3 yaşına geldiklerinde diğer çocuklar kadar iyi koordinasyon kazanırlar. Diğer gelişim alanlarında ise (dil yetisi, zihinsel beceriler ve duygu gelişimi), hayatlarının ilk dönemlerinde maruz kaldıkları yoksunluğun etkileri daha kalıcı görülmektedir. Hayatlarının ilk iki ya da üç yılında öğrenme fırsatları kısıtlanan, kendileri ile konuşulmayan, kitap okumayan ya da çevreyi incelemeye teşvik edilmeyen çocuklar okula başladıklarında dil becerileri ve zihinsel becerileri ciddi şekilde geri kalmış olur ve bu açığı hiçbir zaman kapatamayabilirler. Guatemala'daki çocukların olumsuz çevre koşullarına rağmen fiziksel becerilerinin normal çocuklar ile aynı olması () bir örnek, ilk yıllardaki yoksunluğun bazı becerilerde kapanamayacak bir açığa yol açması ise () kavramına bir örnektir.

Bu açıklamadaki boşluklara sırası ile hangi kavramlar getirilmelidir?

- A) büyüme – olgunlaşma
B) kritik döneme – kalıtım
C) tarihsel zamana – öğrenme
D) olgunlaşmaya – büyüme atılımı
E) olgunlaşmaya – kritik dönem